

U palači HAZU otvorena izložba "Rukovet" Josipa Vanište

ZAGREB, 8. ožujka 2014. (Hina) - Izložba "Rukovet" Josipa Vanište, s nizom crteža, kolaža, edicija, projekata i dokumentacije iz bogatoga šezdesetogodišnjeg umjetničkog stvaralaštva tog istaknutog hrvatskog slikara i esejista, otvorena je danas u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).

U prizemlju su izložene knjige i publikacije, pisma i dokumentacija koji se odnose na njegov rad, ali kojima je i odao počast svojim učiteljima, suputnicima i duhovnim mentorima, dok je u desetoj dvorani Akademije predstavljen antologijski presjek crteža, kolaža, umjetnikovih stavova i slika, s nekoliko vrlo ranih ostvarenja i nizom recentnih radova većeg formata.

Ta izložba naznačuje bogatstvo i širinu silno reduktivnog i jezgrovitog izraza, svijeta umjetnika koji je specifičan, a obilježio je hrvatsku kulturu i slikarstvo, istaknuo je akademik Tonko Maroević, autor teksta u katalogu.

Po njegovim riječima, Vaništa je čitavog života vodio emotivno-intelektualni dnevnik, raznim sredstvima registrirao je svoja viđenja i doživljaje, a slovima i likovima reagirao je na raznovrsne izazove i poticaje. On je sasvim sigurno jedan od najneravnodušnijih svjedoka i tumača mnogih pojava i vrijednih ljudi naše sredine, ali i nevolja i nepogoda što su nas povijesno zadesile, ustvrdio je Maroević.

Intenzivno djelujući i stvaralački se dokazujući kroz brojna desetljeća, a posebno u sadašnjem trenutku, Vaništa daje mjeru i dostojanstvo poslu kojim se bavi, vokaciji koju slijedi i stvaralačkim darovima kojima nas obogaćuje, dodao je.

Ministrica kulture Andrea Zlatar Violić smatra kako je za razumijevanje Vaništinih novijih radova ključno poznavanje njegovih ranijih djela, no da sve može povezati pojam osobnog postojanja, kojega su sva njegova djela tragovi. Umjetnici su stoljećima tražili rješenja za prostor i vrijeme, a Vaništa to radi s lakoćom, veseljem i sjetom, rekla je ministrica, otvorivši izložbu.

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU-a, o Vaništi je govorio kao o umjetniku, ali i prijatelju od kojega je mnogo naučio tijekom dugogodišnjeg druženja. Vaništu je teško jednoznačno opisati, svi ga smatraju značajnim slikarom, no pojavljuje se i s tekstovima proze u kojima se prisjeća svojih učitelja i prijatelja, Tartaglie, Krleže, Babića, rekao je Kusić, izazivši ponos što je na čelu institucije kojoj je Vaništa redoviti član već 20 godina.

Likovni postav izložbe potpisuje Nenad Fabijanić, a izloženi su, uz ostalo, kolaži "Protiv rata" iz 1944., "Postmodernizam nema značenja... Jean Baudrillard" iz 2000., crteži olovkom "Prolaz na Savskoj cesti" iz 1951., "Put" iz 1953., "Ravnica" iz 1954., ulja na platnu "Mrtva priroda" iz 1956., "Diptih: Zanimanje za nešto s one strane slikarstva" i "Srebrna linija" iz 1968. te noviji radovi "Laterna magica" i "Golgota" iz 2013.

Slikar i esejist Josip Vaništa rodio se 17. svibnja 1924. u Karlovcu. Diplomirao je 1948. na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi Marina Tartaglie. Od 1951. do 1994. bio je profesor crtanja i likovnog oblikovanja na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Jedan je od osnivača grupe Gorgona koja je djelovala u Zagrebu od 1959. do 1966.

Minimalizam i tzv. estetika šutnje, kao naličje bučnom entuzijazmu epohe, za koje se zalagala skupina, snažno su obilježili Vaništino likovno i književno djelo. Znameniti su njegovi portreti velikih stvaralaca, izrađeni u olovci, kao što su Marcel Proust, Franz Kafka, Arnold Schoenberg, Tin Ujević i drugi, a najpoznatiji su oni Miroslava Krleže. Kao esejist i memoarist-minimalist objavio je pet knjiga: Zapisi (1988.), Zapisi (1995.), Knjiga zapisa (2001.), Novi zapisi (2007.) i Skizzenbuch 1932-2010. (2010.).

Izložba "Rukovet" bit će otvorena do 8. travnja.

(Hina) xagrb ymć